

Carbon Tracker 2023

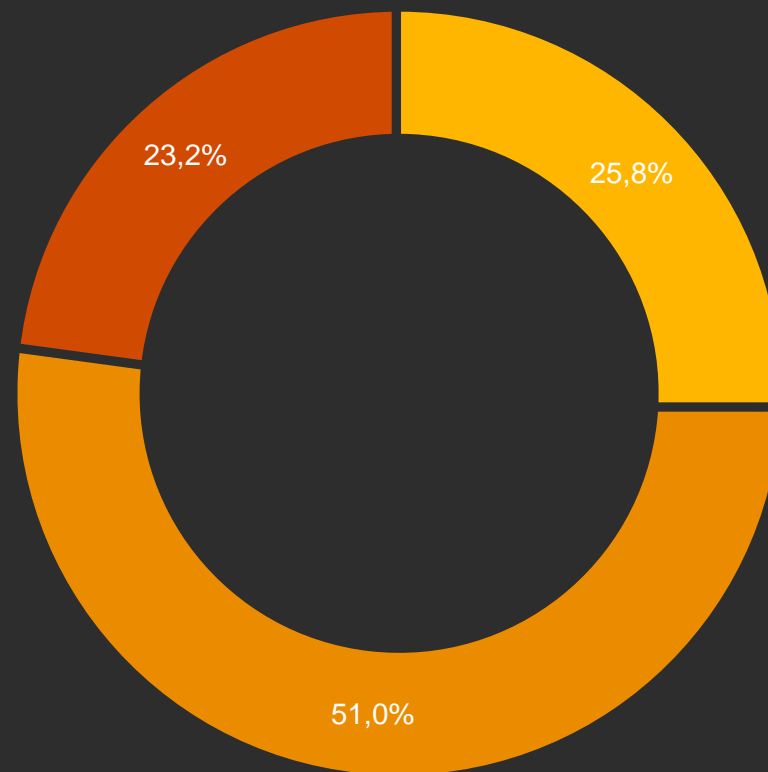
Pro Climate & Sustainable Leaders vypracovalo
PricewaterhouseCoopers Česká republika

pwc

V dotazníkovém šetření jsme získali informace o uhlíkové stopě **od 36 společností (23 %) ze 155 největších českých společností** (dle obrátu v roce 2022). Součástí šetření byla i analýza veřejně dostupných zdrojů (webových stránek, lokálních i skupinových nefinančních reportů a výročních zpráv), kde jsme navíc našli informace týkající se dalších **40 společností (26 %)**

Výsledek výzkumu z vyplněných dotazníků a veřejně dostupných zdrojů

■ Reportují na úrovni skupiny ■ Nereportují ■ Reportují na úrovni české entity

Shrnutí

Z výsledků průzkumu Carbon Tracker 2023 vyplývá, že **téměř každá druhá společnost v České republice** zatím **uhlíkovou stopu nepočítá nebo své výsledky odmítá z různých důvodů zveřejnit**.

Dle našeho názoru u společností, které svou uhlíkovou stopu nevykázaly, výpočet probíhá nebo v blízké budoucnosti proběhne a tyto společnosti téma uhlíkové stopy teprve začínají řešit.

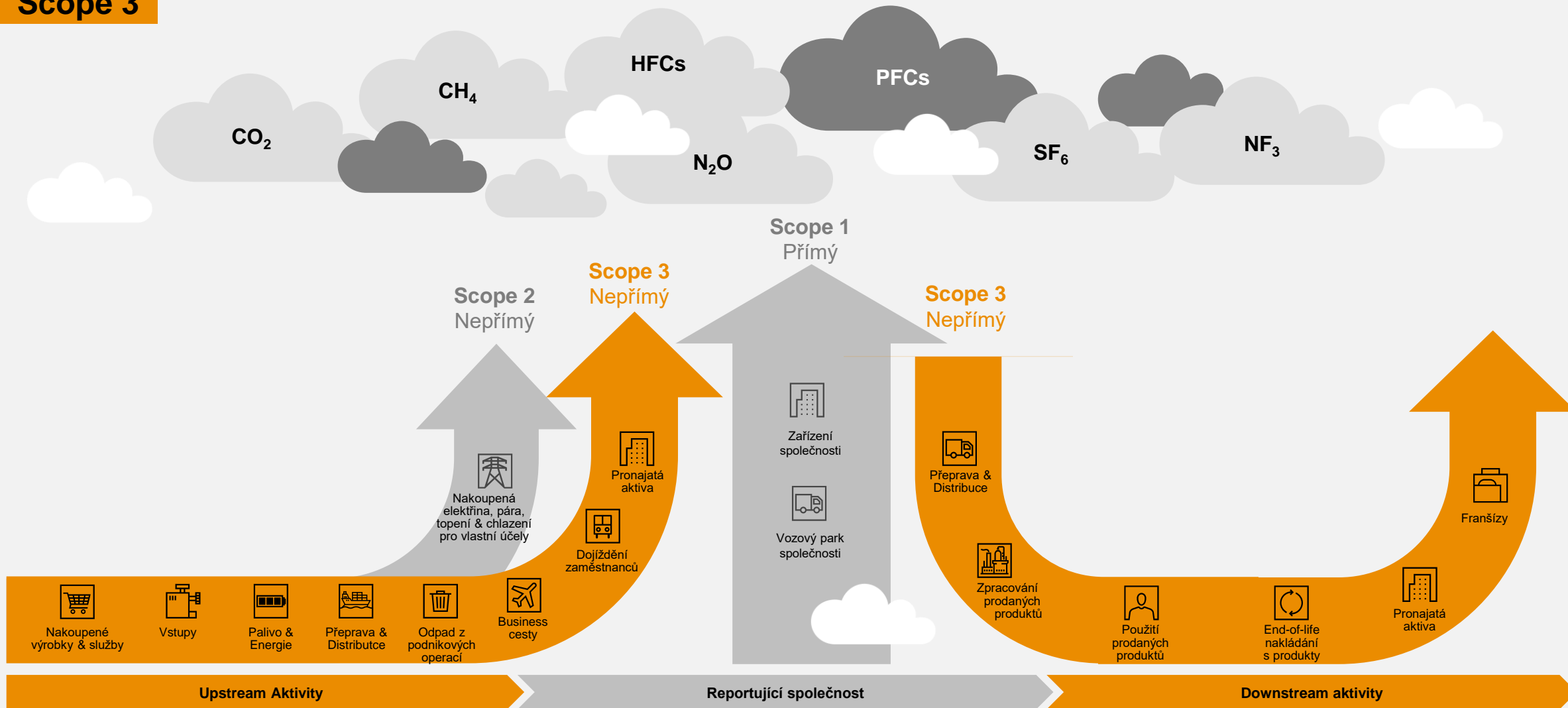
Pokud přihlédneme k faktu, že na konci července tohoto roku byla stanovena zákonná povinnost pro velké společnosti¹ uhlíkovou stopu počítat a zveřejňovat, a to v celém rozsahu, tedy Scope 1, Scope 2 i Scope 3, jedná se obecně o nízkou úroveň připravenosti českých společností na tuto legislativní povinnost. To i z toho důvodu, že z uvedeného čísla poloviny vykazujících společností, se pouze ze 17 % společností pustilo do nejnáročnější a nejrozsáhlejší části výpočtu, kterou je Scope 3.

¹ Za velkou společnost považována společnost, která má:

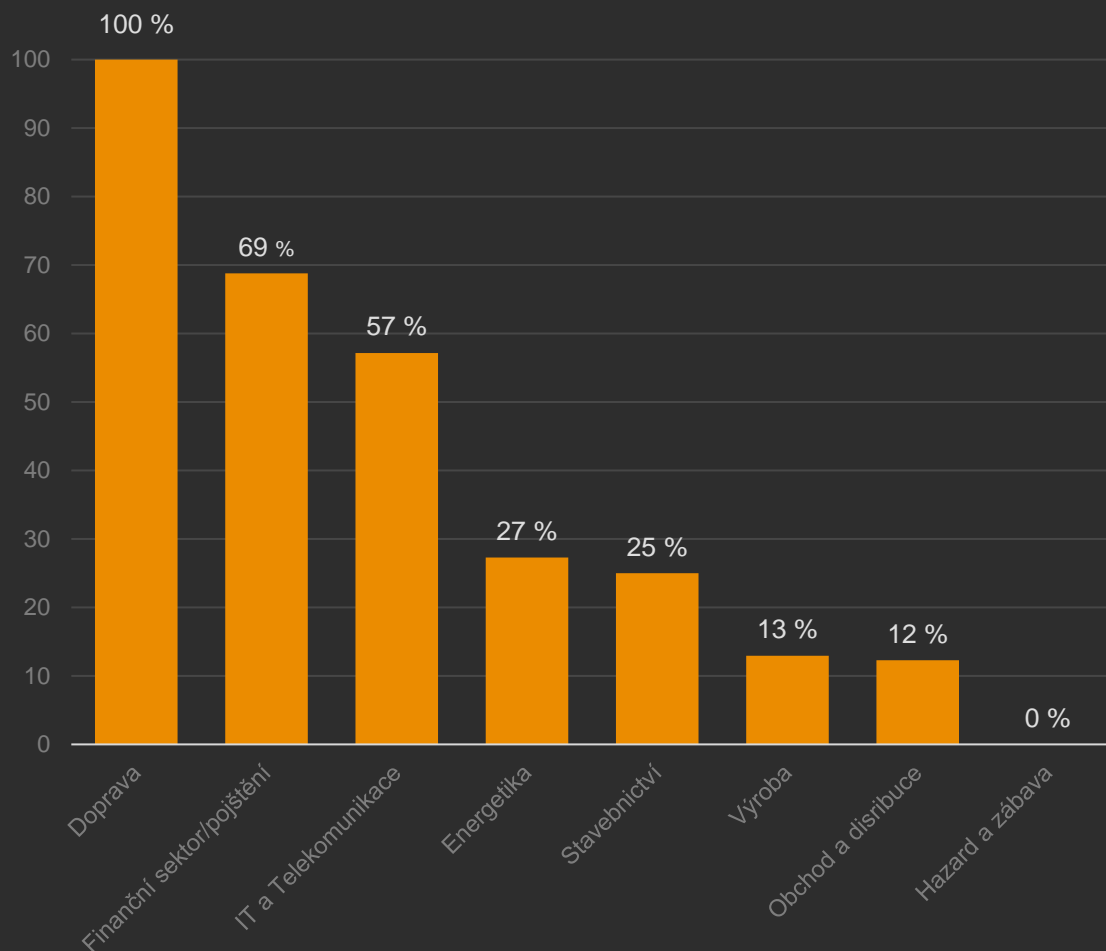
- Čistý obrat více než 40 milionů EUR,
- Celková hodnota aktiv vyšší než 20 milionů EUR a/nebo
- Více než 250 zaměstnanců.

Scope 3

Procento firem počítajících uhlíkovou stopu dle odvětví

Odvětvový přehled

Výpočtu uhlíkové stopy se nejvíce věnují společnosti působící v oblasti dopravy, IT a Telekomunikací, navíc tradičně banky a pojišťovny. Organizace v jiných průmyslových oblastech počítají uhlíkovou stopu spíše z důvodu požadavku reportingu na úrovni skupiny.

V rámci průzkumu Carbon Trackeru 2023 jsme zjistili, že jen 3 energetické společnosti (tj. 27 %) z 12 oslovených vykazují veřejně výsledky výpočtu uhlíkové stopy. 2 organizace (tj. 16 %) odmítají poskytnout informace o uhlíkové stopě. Pro dalších 7 společností nemáme žádné informace, zda uhlíkovou stopu počítají nebo ne. Předpokládáme, že nízká účast na poskytování informací v rámci našeho výzkumu je způsobena složitostí výpočtu emisí skleníkových plynů pro energetické organizace nebo očekáváním negativních reakcí veřejnosti.

Obdobně jako výsledky tohoto výzkumu z minulého roku v sektorech Výroba, Obchod a distribuce zůstává nižší podíl společností věnujících se výpočtu uhlíkové stopy.

Jen 2 ze 155 zkoumaných společností nehodlají tuto oblast v následujících 2 letech řešit. Nejčastějšími důvody, proč uhlíkovou stopu počítat jsou požadavky na výkaznictví přicházející od obchodního partnera, mateřské společnosti nebo z titulu zákonné povinnosti.

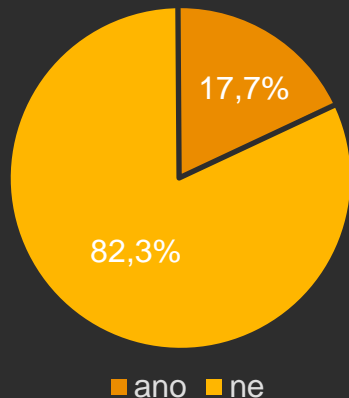
Porovnali jsme jejich výsledky u 6 společností, které zveřejňují své podrobné informace o uhlíkové stopě již 2 roky po sobě, a poznamenali jsme, že:

- pouze 1 organizace hlásí zvýšení své uhlíkové stopy,
- 3 organizace snížily emise za Scopu 2, ale zvýšily emise ze Scopu 1,
- 2 organizace vykazují snížení v rámci Scopu 1 a Scopu 2 (z energetického sektoru a z finančního sektoru)

Scope 3 emise

Informaci k výpočtu Scope 3 uhlíkové stopy, nám poskytlo nebo veřejně uvádí pouze 24 firem (tj. 15 %), což je nárůst o 8 % oproti loňskému roku. Nicméně výrobní firmy zatím Scope 3 stále nepočítají vůbec nebo informace nezveřejňují, na rozdíl od organizací poskytujících finanční nebo jiné služby. Převážná většina společností reportujících Scope 3 byla schopná poskytnout svá data pro region České republiky, přestože některé vykazují i na úrovni centrály v zahraničí.

Počítají Scope 3 v rámci uhlíkové stopy

Scope 3 se všeobecně považuje za nejkomplicovanější součást procesu výpočtu uhlíkové stopy, a protože se nejednalo prozatím o zákonný požadavek, organizace přistupují k výpočtu nepřímých emisí ze Scope 3 postupně. Mezi organizacemi, které vykazují Scope 3, převažují tyto kategorie:

- Dodavatelský řetězec: Nakupované materiály a služby, produkce odpadů a činnosti související s energií a palivy, které nejsou zahrnuty ve Scopu 1 a 2 (WTT a TTD).
- Downstream (následné emise): emise spojené s používáním výrobků a služeb společnosti zákazníky.
- V menším množství organizace vykazují v rámci Scope 3 emise související s investicemi, služebními cestami, pronajatým majetkem a externě zajišťovanými službami.

Nicméně v letošním roce dne 31. 7. 2023 vyšel finální draft ESRS standardů pod směrnicí CSRD, který stanovuje společností označeným jako velké povinnost vykazovat uhlíkovou stopu ve všech Scopech, tedy ve Scope 1, Scope 2 a v plném rozsahu také Scope 3. Pro společnosti, které mají méně než 750 zaměstnanců platí roční odklad povinnosti právě pro výpočet emisí ve Scope 3. Dle klasifikace dalších parametrů se určuje také první povinný rok pro reporting pod CSRD. Pro většinu českých společností se jedná

o rok 2025, který bude součástí ESG vykazovaných dat v rámci výroční zprávy za rok 2025 vydané v roce 2026. Kategorie emisí, které spadají do Scope 3 jsou označeny na obrázku výše. V rámci výkaznictví si každá společnost stanoví tzv. materialitu Scope 3 emisí, aby stanovila ty kategorie, které jsou pro její typ podnikání relevantní. Dále vyazuje pouze v těchto kategoriích.

K samotnému výpočtu emisí ve Scope 3 lze poznamenat, že se jedná o celkově náročnější výpočet než výpočet emisí ve Scope 1 a 2. To především s ohledem na sběr či správné stanovení dat. Data se totiž už většinou nachází mimo hranice organizace a jsou získávána pomocí sběru reálných dat od třetích stran, s využitím databázových zdrojů emisních faktorů a lze očekávat i určitý stupeň datových estimací. Vzhledem k rozsahu zpracování dat je na místě uvažovat také o jednotném zpracování dat pomocí strukturovaného nástroje, který bude možné opakovaně použít i v následujících letech a zajistí jednoduchou auditovatelnost dat. Zpracování výpočtu z časového pohledu může představovat půlroční až více než roční časovou alokaci v závislosti na předešlých zkušenostech s výpočtem ve Scope 1 a 2, znalostní úrovni týmu a možnostmi alokace dedikovaného týmu ve stanoveném čase.

Audit uhlíkové stopy

Z výzkumu dále vidíme, že počet společností, které byly auditovány, minimálně na úrovni skupiny, se ve srovnání s výsledky roku 2022 zvýšil 5×. Tento počet auditovaných společností však představuje pouze 6 %² ze seznamu vybraných společností.

S ohledem na přijetí směrnice CSRD bude pro většinu velkých společností již v roce 2025 součástí zákonných požadavků audit ukazatelů ESG včetně uhlíkové stopy. Nicméně, z průzkumu Carbon Tracker 2023 vyplývá, že na to nejsou firmy v České republice většinově připraveny.

² Ostatní společnost nám tuto otázku buďto nezodpověděly nebo auditem jejich výpočty do této chvíle neprošly.

Dekarbonizační opatření

Dekarbonizační cíle si stanovilo celkem 38 společností, většina z nich si tyto cíle stanovila na úrovni skupiny a zaměřují se především na snižování Scopu 1 a Scopu 2 (emise z vlastního provozu).

Podobně jako loni více než třetina společností z těžkého průmyslu, energetiky i průmyslové výroby patřící mezi nejvýznamnější znečišťovatele v České republice dekarbonizační cíle zveřejněné nemá a uhlíkovou stopu v tuto chvíli neřídí nebo o tom alespoň veřejně neinformuje.

Dalším zajímavým výsledkem našeho výzkumu je, že organizace zatím nemají stanovenou pracovní pozici, jejíž jasnou odpovědností by byl výpočet uhlíkové stopy a dekarbonizace. Podle poskytnutých nebo zjištěných informací za výpočet uhlíkové stopy mohou být odpovědné pozice od HR specialisty, přes marketingové odborníky, odborníky na energetiku a BOZP až po zástupce správní rady. Pouze pět organizací má manažera nebo ředitele pro udržitelnost. Domníváme se, že s rostoucím tlakem legislativních požadavků se tato situace bude zlepšovat a brzy se dočkáme více odborníků, kteří budou za tuto agendu zodpovědní.

Organizace, které si stanovily cíle dekarbonizace do roku 2030 a dále

